Danmarks Naturfredningsforening

Referat af HB-mødet 30. oktober 2026

Date	30-10-2026
Time	09:30 - 15:30
Location	Danmarks Naturfredningsforening; K03 Mødelokale Bølgen

Deltagere:
Sebastian Jonshøj
Michael Kruse
Jørn Jespersen
Susanne Ogstrup
Maria Mosegaard
Malik Riishøj
Martin Vestergaard
Mads Gammelgaard

Afbud
Christian Prip
Mikkel Ejsing

1 - Drøftelse af den aktuelle politiske situation

Sebastian udlægger den aktuelle politiske situation i et DN-perspektiv til drøftelse i HB.

Referat:
Sebastian bød velkommen til mødet samt til Marcus Stoltze, som i oktober er startet som kommunikationschef.

Sebastian udlagde herefter de aktuelle politiske sager, som har relevans for DN. HB tog orienteringen til efterretning og drøftede sagerne.

2 - Godkendelse af udkast til landbrugspolitik

Indstilling:
HB skal godkende udkast til landbrugspolitik samt at sekretariatet på den baggrund færdiggør udkastet til anden høringsfase.

Referat:
HB kvitterede for et godt og gennemarbejdet materiale. HB godkendte udkastet med nedenstående bemærkninger, som sekretariatet så vidt muligt indarbejder, inden det sendes i høring.

- **Natur og biodiversitet i landbrugslandet:** Det blev drøftet om politikken havde ramt balancen mellem på den ene side at fokusere på foreningens vision for det dyrkede land, og på den anden side anerkende at vi ønsker store sammenhængende naturområder som løsning på biodiversitetskrisen. Konkret blev det drøftet, om der skulle indgå dyrkningsfrie bufferzoner omkring værdifulde levesteder i agerlandet. Det blev konkluderet, at eftersom bufferzoner allerede fremgår af naturpolitikken, udelades forslaget fra landbrugspolitikken.

- **Adgang og landskabsstruktur:** Det blev foreslået at bruge landbrugspolitikken til at forbedre adgangen til landskabet, fx gennem bufferzoner samt arealer langs haver, diger og hegn. HB konkluderede, at forslag vedr. adgang ikke inkluderes i landbrugspolitikken, med henblik på at forhindre overlap med foreningens adgangspolitik.

- **Ambitionsniveau for vandmiljø:** HB drøftede formuleringerne om økologisk og kemisk tilstand, herunder om målsætningen skal være "høj" eller "god". Der var opmærksomhed på ikke at sætte ambitionsniveauet for lavt.

- **Forholdet mellem landbrugs- og naturpolitik:** Der var forskellige synspunkter på graden af overlap mellem politikkerne. På den ene side blev det fremhævet, at de skal koordineres, bl.a. omkring bufferzoner og beskyttelse af små værdifulde naturområder, og at politikkerne samtidig skal kunne stå selvstændigt. På den anden side blev der lagt vægt på en tydelig adskillelse, så adgangs- og naturpolitikken ikke blandes sammen med landbrugspolitikken.

- **Finansiering af biodiversitet:** Der blev udtrykt bekymring for, at midler til natur kan blive anvendt til småbiotoper i landbrugslandet på bekostning af større, sammenhængende naturområder. Der var en drøftelse af, hvordan DN ønsker at EU's landbrugspolitik sammensættes, hvor der blev henvist til det udspil, DN har lavet med blandt andre økologisk landsforening.

- **Fra landbruger til jordbruger:** Det blev foreslået at anvende begrebet "jordbruger" frem for "landbruger" for at favne bredere og mere multifunktionelt, herunder bl.a. gartneri og skovlandbrug.

- **Gødning og dyrkningsformer:** Politikken bør i højere grad forholde sig til alternativer til husdyrgødning, herunder kompost, planteudtræk og kvælstoffikserende planter, med henblik på at reducere behovet for husdyrgødning væsentligt.

- **Biogene byggematerialer:** Det blev efterlyst, at landbrugets bidrag til biogene byggematerialer indgår i politikken.

- **Krav, implementering og håndhævelse:** Der blev efterlyst mere konkrete krav til dyrkning af jorden, frem for primært at fokusere på udtagning af landbrugsjord. HB drøftede, om politikken også skal forholde sig til, hvordan den håndhæves.

- **Forskning og uddannelse:** Forskningsafsnittet kan skærpes, herunder med opmærksomhed på fordelingen af forskningsmidler mellem konventionelle og økologiske dyrkningsformer, og særligt med fokus på GUDP. Det blev også fremhævet, at uddannelse af fremtidens jordbrugere er afgørende for omstillingen, og at DN derfor bør forholde sig til uddannelsespolitikken på

området.

- **Jordflytning og terrænregulering:** Det blev drøftet, om jordflytning og terrænregulering er tilstrækkeligt dækket af andre politikker. Der blev peget på, at problemstillingen ikke alene handler om råstoffer, men eksempelvis også kan omfatte byggeaffald, og at terrænregulering bør adresseres.

- **Kvæg og græsning:** HB drøftede, om ønsket om mere græsning af naturarealer kan medføre flere kvæg. Der er fortsat usikkerhed om klimaeffekten af kvæg, der græsser og æder direkte fra marken, og igangværende forskning kan bidrage til at belyse spørgsmålet. Det blev samtidig understreget, at politikken allerede lægger op til en markant reduktion af husdyrproduktionen.

- Afslutningsvis blev det fremhævet, at politikken først og fremmest bør beskrive **den ønskede langsigtede retning og målsætning**, frem for at tage udgangspunkt i aktuelle realpolitiske hensyn og afvejninger. Det blev aftalt, at HB-medlemmerne var velkomne til at fremsende skriftlige bemærkninger til sekretariatet senest den 8. november.

3 - Position på allemandsret

Kirsten Østerbye præsenterede forslaget.

Indstilling:
HB skal beslutte position på allemandsret.

Referat
HB besluttede model B, hvilket vil sige, at DN for nuværende stiller sig positivt overfor nedsættelsen af en allemandsretskommission og ser det som en mulighed for at styrke adgangen til naturen i forlængelse af DN's adgangspolitik, men afventer resultaterne af kommissionens arbejde, før der fastlægges en position. HB ønsker, at repræsentantskabet får mulighed for at forholde sig til spørgsmålet på et senere tidspunkt. DN kan godt deltage aktivt i den offentlige debat, da temaet har væsentlige overlap med den eksisterende adgangspolitik.

Følgende overvejelser indgik i HB's drøftelser:
HB drøftede balancen mellem øget adgang til naturen, hensynet til private arealer og biodiversitet. Der var generelt opbakning til ambitionen om bedre adgang, men ønske om at justere formuleringerne om dyrkede marker. Desuden ønske om at ændre formuleringer fra privat ejendomsret til private ejere.

HB drøftede fladefærdsel og stisystemer i landsbyerne.

Indtil REP har truffet en beslutning om spørgsmålet, skal DN kunne deltage konstruktivt i den aktuelle debat. Det er inden for DN's politikker og fagligt inden for rammen.

4 - Kvartalsregnskab 3. kvartal

Luise Sanderhoff Østerlund

Indstilling
HB skal godkende budgetopfølgning for Q3 2026.

Referat:
Luise præsenterede resultatet af tredje kvartals regnskab, der viser et stort overskud. Det er naturligvis dejligt, men det er betydeligt anderledes end udsigterne til et økonomisk udfordret 2026. Det bedre resultat skyldes b.la., at DN har fået flere midler fra arv end forventet (der var meget få kendte arvesager i slutningen af 2025), at værdipapirer er omlagt og steget, at staten har bidraget med trepartsmidler, og at der er stigning i indtægterne fra kontingenter.

Overskudsdisponering efter 2026 vil blive behandlet af HB ultimo marts og besluttet af REP til april.

HB tog budgetopfølgningen til efterretning.

Forberedelse af repræsentantskabsmødet punkt 5-7

5 - Godkendelse af dagsorden

Indstilling
HB skal godkende dagsorden, før den sendes til repræsentantskabet d. 6. november.

Referat
Der er eftersendt to ekstra bilag til behandling under dette punkt, der vedrører DN's forretningsorden. DN har en interesse i at sikre det bredest mulige grundlag for besættelse af tillidsposter.

Derfor besluttede HB at fremsætte forslag om ændring af repræsentantskabets forretningsorden, som muliggør at nyvalgte personlige medlemmer af repræsentantskabet bliver valgbare til hovedbestyrelsen, vicepræsident og præsident, allerede på det repræsentantskabsmøde, hvor de vælges. Stemmeretten ændres ikke og opnås først eftermødet (model B).

HB godkendte desuden sagsfremstillingen til repræsentantskabet vedr. forslaget.

HB havde følgende overvejelser:
Der var bred opbakning til forslaget om at ændre forretningsordenen, så kandidatfeltet til præsidentposten kan udvides. Det blev fremhævet, at ændringen kan bidrage til et kvalificeret og mangfoldigt valg og sikre det bedst mulige kandidatfelt.

HB drøftede samtidig risikoen for, at en kandidat uden forhåndskendskab til foreningen kan vælges, samt muligheden for strategiske valg. Risikoen blev vurderet som begrænset, da en kandidat først skal vælges som personligt valgt og derefter til en tillidspost.

Det blev præciseret, at forslaget alene vedrører valgbarhed, og at en personligt valgt først opnår stemmeret efter mødets afslutning.

Der blev desuden peget på, at vedtægterne på området er uklare og kan have behov for en generel revision. Der var opbakning til at tage denne drøftelse på et senere tidspunkt og ikke som en del af den aktuelle ændring af forretningsordenen.

Med det tilføjede punkt om forretningsorden godkendte REP-dagsorden med nedenstående bemærkninger.

HB havde følgende drøftelser om dagsordenen:
Der blev drøftet, hvordan debatten på REP kan tilrettelægges, så flest muligt kommer til orde. Der var ønske om både at give mulighed for flere indlæg fra samme deltager i begrænset omfang og samtidig sikre plads til bredden af synspunkter blandt de ca. 180 deltagere.

Som supplement til plenardebatten blev det foreslået at anvende korte breakout-grupper, fx 10 minutters gruppedrøftelse efterfulgt af 30 minutters åben debat. Repræsentanter fra HB og sekretariatet kan fordeles i grupperne og samle op. Det blev bemærket, at formatet også kan anvendes ved andre dagsordenspunkter end beretningen.

Der blev lagt vægt på tydelig mødeledelse og forventningsafstemning om rammerne for debatten fra dirigenten.

6 - Godkendelse af budget 2027 og genbekræftelse af AP26-27

Luise Sanderhoff Østerlund gennemgik punktet.

Det indstilles, at hovedbestyrelsen:

- *Træffer beslutning om indkomne ændringsforslag (bilag 6.4) og godkender svar til indkomne henvendelser (bilag 6.5 og 6.6).*
- *Træffer beslutning om evt. ændringer til budgettet.*
- *Godkender indstilling og sagsfremstilling til REP.*

Beslutning
HB godkendte indstillingerne vedr. ændringsforslag og svar på henvendelser. HB opfordrede sekretariatet til at gå i dialog med forslagsstillerne. HB godkendte konsekvensrettelser til budgettet samt godkendte sagsfremstillingen og budget til REP.

Referat
Henvendelse fra John Clausen vedr. AP:
HB besluttede, at sekretariatet sender et svar om, at det vil vi kommunikere tydeligt fremadrettet. Det er stadig udgangspunktet, at AP er toårig, men at man kan lave mindre, konkrete justeringer efter et år.

HB bemærkede, at det giver god mening med toårige AP'er, og at HB burde foreslå at ændre vedtægterne her. Tages ifm. revision af vedtægterne ift. præsidentvalg.

Henvendelse fra DN København:
HB godkendte brevet skrevet på vegne af HB.
Det uddybes, hvordan ansættelsen af Johannes Lundsfryd vil styrke DN's lokalpolitiske arbejde. Der tilføjes desuden passus om, at hvis der er specifikke behov ift. medieovervågningen kan han tage kontakt til sekretariatet.

HB behandlede herefter ændringsforslag til budget:
Sekretariatet finder stand in til hvert punkt.

1. Forslag om principbeslutning:
Det blev uddybet, at der står i retningslinjerne, at man laver et etårigt budget, men der står ikke noget om overskudsdisponering. DN har dog flere års præcedens for at overskudsdisponere.
HB godkendte indstillingen.
Mads præsenterer på REP (Martin er stand in).

2. Fredninger:
Sekretariatet opfatter det som en kommentar og ikke et forslag. Tallene fortæller ikke noget om medarbejderressourcer, hvilket der redegøres for.
HB opfordrede sekretariatet til at gå i dialog med forslagsstillerne.

3. Finansielle poster
Der budgetteres bevidst konservativt, for ikke at skulle stoppe aktiviteter halvvejs inde i året, hvis værdipapirerne ikke leverer det ønskede resultat.
HB bakker op om indstillingen.
Maria præsenterer på REP. (Martin er stand in)

4. Lokalafdelinger og FLOR
Aktivitetsomkostninger er steget over årene. Forslaget beror muligvis på en misforståelse. Punktet er en kommentar, ikke et ændringsforslag. Sekretariatet går i dialog med forslagsstillerne. HB bakkede op.

5. Skovsgaard
Forslagsstillerne kender ikke til beslutningen om Skovsgaard fra sidste HB-møde, da bilagene var fortrolige. Derfor dette forslag.

HB bad sekretariatet gå i dialog med forslagsstillerne om, at punktet er på dagsorden, samt at beslutningen om Skovsgaard hele tiden har ligget før budgettet, da HB finder det mest hensigtsmæssigt sådan.

6. Webshop
Forslagsstillerne spørger; om det kan være rigtigt, at webshop går i 0. Ved nærmere gennemsyn tror sekretariatet på, at der kan tjenes 200.000 kr., men ikke 400.000.

HB anbefaler derfor et nej, fordi 400.000 er for højt. Forslaget imødekommes delvist, men HB anbefaler at stemme nej.

Fragtomkostninger af bladet skrives ud af bemærkningerne.
Susanne motiverer forslaget på REP. Sekretariatet finder stand in,

7. Medlemshvervning
Sekretariatet går i dialog med forslagsstillerne om punktet. HB bakkede op om indstillingen.

7 - Godkendelse af indstilling vedr. Naturdestination Skovsgaard

Indstilling:
HB skal godkende indstilling og sagsfremstilling vedr. Naturdestination Skovsgaard.

Referat:
Sebastian understregede, at HB ikke skulle debattere beslutningen, som de traf på sidste møde, men udelukkende tage stilling til sagsfremstilling og bilag.
HB godkendte bilagene.

8 - Drøftelse af IT

Indstilling:
HB drøfter DN's tilgang til IT.

Referat:
HB drøftede den fremtidige strategiske tilgang til IT. Der er de senere år investeret i bl.a. medlemssystem og hjemmeside, og vurderingen er, at der nu er etableret et godt digitalt fundament. Fremadrettet kommer AI til at spille en større rolle, og det er noget, vi kommer til at skulle forholde os til. Det samme gælder IT sikkerhed, som vi har eksterne leverandører til at stå for.

Der var opbakning til at undersøge mulighederne for at anskaffe europæiske IT-systemer ved systemudskiftninger og dermed mindske afhængigheden af de store amerikanske teknologileverandører. Samtidig blev det understreget, at DN ikke selv bør udvikle IT-systemer, og at eventuelle nye løsninger skal være driftssikre og brugervenlige.

HB drøftede desuden de etiske, miljømæssige og ressourcemæssige konsekvenser ved anvendelse af AI og datacentre. Sekretariatet igangsætter i november et forløb med ekstern bistand om bl.a. etik og bæredygtighed i forbindelse med AI.

Der blev peget på behovet for en mere langsigtet IT-politik, som også forholder sig til datasikkerhed, datalagring, bæredygtighed og den bredere politiske udvikling på området, herunder om DN kan påvirke statslig IT-politik ift. datalagring, som bruger meget energi.

HB bakker op om sekretariatets tilgang og vil løbende følge udviklingen og drøfte behovet for yderligere tiltag.

9 - Gensidige orienteringer

Malik fulgte op på HB's beslutning fra sidst og fortalte, at Bo er blevet udpeget til Vildtforvaltningsrådet som repræsentant for DN.

Jørn meddelte, at han stopper som formand for MFU og i HB til april. Det har han også meddelt udvalget. Det skyldes, at han ikke kan varetage opgaven, som han ønsker. Der skal derfor udpeges en ny formand på REP-mødet i foråret.

Sebastian orienterede om, at HB-observatører i Organisationsudvalget har modtaget en henvendelse fra styregruppen for frivilligstrategien. De spurgte til HB's opbakning til, at OU primært bruger sin energi på frivilligrekruttering og bekræfte kommissoriet.

HB kvitterede for, at styregruppen har skrevet til HB. HB bekræftede, at kommissoret er gældende, og bakker fuldt op om kommissoriet.

HB påpegede, at der ikke er nogen modsætning i at understøtte udviklingen i afdelingerne og arbejdet med sager. Det hele taler ind i hinanden.

HB bakker enstemmigt op om OU og det nuværende opdrag til kommissorium.

Sekretariatet forfatter et godt svar på vegne af HB, så der ikke hersker tvivl om HB's opbakning, og sender til godkendelse hos Sebastian.

10 - Evt.

Mødet fredag d. 5. flyttes hvis muligt til onsdag d. 3. februar fra kl. 12-18 med efterfølgende middag for dem, der har mulighed for det.

HB spurgte ind til mangfoldighed ift. organisationsdiagrammet, særligt i ledergruppen. Lars svarede, at han er enig og har stort fokus på diversitet. Samtidig skal vi vælge de bedste kandidater.

HB evaluerede mødet:
Der var bred tilfredshed med mødet, som blev fremhævet for god stemning, mødedisciplin og skarp behandling af dagsordenspunkterne. Mødematerialet blev rost for at sikre god forberedelse, og der var tilfredshed med mødeledelsen.

11 - HB's egen tid

Der refereres ikke fra dette punkt.